

gladere derved, som det for mig ogsaa indeholder et Fingerring paa, at denne Minister ikke vil gaa i en af sine Forgængeres Spor. Der var nemlig en Minister her for faa Aar tilbage, der, da han saa, at han ikke kunde gennemføre en større Skolelov, tog sig for i sit Ministerium at reformere vort Almue-skolevæsen helt administrativt, ved ministerielle Cirkulærer og Resolutioner, og det har været til stor Glæde for vort Skolevæsens Udvikling. Det skulde glæde mig, hvis den højtærede Minister vilde tage Afstand derfra. Man har ved ministerielle Cirkulærer slaaet Skoledørene i Laas for Kommunerne, uagtet det er Kommunernes lovlige Ejendom. Man har prøvet ved et Ministercirkulære at tvinge Kommunerne til at oprette ny Skoler, naar der var et Antal af over 80 Elever i en Skole. Jeg havde den Ære i sin Tid at rejse en Forespørgsel herom, og det lykkedes mig at faa den daværende Minister til at lade dette Spørgsmaal prøve ved Domstolene, og det viste sig, at Højesteret gav min Opfattelse Medhold og frikendte Kommunerne for den Forpligtelse, de ved et saadant Cirkulære vare blevne undergivne. Men naar den ærede Minister her nu altsaa er gaaet den Vej, som jeg anser for praktisk og fremkommelig, at fremkomme med et Forslag til en stykkevis mindre Reform, saa beklager jeg meget, at han i denne Reform har taget et Spørgsmaal op, som kun kan virke irriterende paa Befolkningen. Naar man skal have en Skolelov, saa skal man ikke lave en Lov, som man paa Forhaand kan sige sig selv driller den Befolkning, som den skulde være til Gavn og Nytte for, thi den ærede Minister maatte kunne sig selv, at hans Forslag om at annullere den Indstillingsret, som de kommunale Bestyrelser nu i en Række af Aar have haft, vilde blive mødt med den mest energiske Modstand fra dette Tings Side, og det glæder mig i de Udtalelser, jeg har hørt, ikke mindst fra det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (S. C. Christensen), at være kommen til Klarhed over, at et Flertal i dette Ting vil ikke give sit Samtykke dertil. Og der er heller ingen Grund dertil. Man har talt i meget høje Toner om de Misbrug, der have fundet Sted fra de kommunale Bestyrelses Side med Hensyn til de Indstillinger, der ere gjorte. Jeg vil dog gøre opmærksom paa, at af 100 Indstillinger har der ikke været noget at klage over de 99, men har der været en enkelt, man har ment at kunne klage over, har man freget op om, at der var vist en Uretfærdighed, som burde tjene til Skraek og Advarsel. Jeg har ingen Tillid til, at Forholdet vilde

blive bedre, hvis Ministerens Forslag gik igennem, jeg har ingen Tillid til, at en højere Retfærdighed vilde ske Hyldest, tværtimod. Jeg har ogsaa gjort mine sørgelige Erfaringer, jeg har som Sogneraadsformand for faa Aar siden været med til til et større Embede at indstille som Nr. 1 en Mand, der har staaet i over 20 Aar i Statsstolens Tjeneste, som stod med første Karakter, og som havde de bedste anbefalinger, nogen Lærer overhovedet kunde præstere. Ved hans Side indstillede man to andre, en med 7 og en med 6 Aars Tjeneste, men hvem tror den ærede Minister, at Bispen i Fyns Stift kaldte? Ikke den, der havde været Lærer i over 20 Aar, men den, der havde været Lærer i 7 Aar. Der var det Autoriteterne, der toge fejl, som gif den ældre Ansøger forbi til Fordel for den yngre. Her sidder en Rigsdagsmand i Salen, det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (Højmark). Han har ligeledes haft den Ære at være indstillet for en Del Aar tilbage i Nordfyn, og uagtet han var en ældre, erfaren og velanbefalet Lærer, gif Øvrigheden i Fyn hans Dør forbi og tog en yngre Mand. Tror den ærede Minister, at de højere Autoriteter ere fri for at tage andre Hensyn end det absolute Hensyn til Ancienniteten, saa tror jeg, han tager fejl. Jeg tror, at dersom den ærede Minister vilde granske de Embedsbesættelser, som have fundet Sted i en Række af Aar her i Landet, saa vilde han kunne finde Spor af, at selv Ministre kunne tage politiske Hensyn, ja selv personlige Hensyn, og kunne tage mange andre Hensyn end dem, som man her vil have alene bør tages. Men naar man nu ser, at det ærede Medlem fra Bælum (S. Jensen) har Ret i den Sætning, at Menneskene ikke ere saa gode, som de burde være, hverken Biskop, Provst, Skoledirektion eller Minister, men at de ogsaa kunne tage fejl paa dette Omraade, hvorfor saa falde over de kommunale Raad, fordi de maatte en enkelt Gang have indstillet en vel ung Mand og ikke have taget de Hensyn, man ønsker der burde tages. Det er min Opfattelse, at, efterhaanden som Oplysningen mere og mere breder sig i Befolkningen, ville de kommunale Raad med større Omhu varetage ogsaa denne Del af deres Gerning. Men vil man overhovedet have en ny Skolelov, der skal faa Betydning for Befolkningen, saa skal man lave en Lov, hvorefter man knytter Befolkningens varmeste Interesse til Skolen, thi tager man Ansvaret fra Befolkningen, tager man ogsaa Interessen bort med det samme. Den Mand, man gør ansvarsløs, gør man interesseløs. Man skal ikke, naar man overhovedet vil vække Befolkningens